

BØK 3421 Finans og økonomistyring II

Studium

Bachelorstudiet i eiendomsmegling (1. år), Bachelorstudiet i entreprenørskap (1. år), Bachelorstudiet i finans (1. år), Bachelorstudiet i journalistikk med økonomi (1. år), Bachelorstudiet i revisjon (1. år), Bachelorstudiet i økonomi og administrasjon (1. år), Bachelorstudiet i økonomi og forretningsjus (1. år), Bachelorstudiet i økonomi og IT-ledelse (1. år), Årsenhet i bedriftsøkonomi

Kursansvarlig

Institutt

Institutt for regnskap - revisjon og jus

Semester

Se studieplan for aktuelt studium

Studiepoeng

7,5

Undervisningsspråk

Norsk

Innledning

Kjernen i det bedriftsøkonomiske fagområdet dekker økonomistyring (= inntekts- og kostnadsanalyse, driftsregnskap, budsjettering og kontroll), finans (= investering og finansiering), finansregnskap og regnskapsanalyse. God kunnskap innen disse fagområdene er en nødvendig forutsetning for at man skal kunne forstå transaksjoners økonomiske innhold, fremskaffe beslutningsrelevant informasjon, diskutere og vurdere alternativer, treffe korrekte beslutninger og formidle relevant og nyttig informasjon.

Målsettingen med de to første kursene innen det bedriftsøkonomiske fagområdet, Finans og økonomistyring I og II, er å gi studentene grunnleggende basiskunnskaper og ferdigheter, slik at de kan delta i diskusjoner om bedriftsøkonomiske problemstillinger, gjennomføre enkle bedriftsøkonomiske analyser, fatte riktige beslutninger og kommunisere resultatet av analysene på en forståelig måte.

Finans og økonomistyring II er påbyggingskurset til Finans og økonomistyring I. Siktemålet er å gi studentene utvidet kunnskap og forståelse for metoder, teknikker og teorier som står sentralt ved investeringsbeslutninger og ved styring av bedrifter som har økonomisk vinning som formål. Kurset består av tre emneområder. Emneområdet finans fokuserer på hvordan usikkerhet påvirker beslutninger om hvilke investeringer som bør foretas (enkeltprosjekters og porteføljers risiko og avkastning) og eieres, kreditors og selskapers kapitalkostnader. Emneområdet driftsregnskapsmodeller omfatter for- og etterkalkyler på enhetsnivå, prestasjonsrapportering for bedriften totalt og for ulike nivåer, samt budsjettoppfølging/avviksanalyse for kostnader, inntekter og resultat. Emneområdet spesielle beslutningsproblemer fokuserer på hvordan optimale beslutninger avhenger av den konkrete situasjon bedriften står i.

Læringsmål

Kunnskapsmål:

Etter endt kurs skal studentene kunne forklare sentrale begreper og redegjøre for viktige verktøy som brukes i analyser av bedriftsøkonomiske problemstillinger (med verktøy menes sammenhenger, metoder, teknikker, modeller, teorier o.l. som brukes innen fagområdet).

- Eksempler på begreper som skal kunne forklares: Varians, standardavvik, forventning, effisiente porteføljer, risikoaversjon, obligasjon, markedseffisiens, anomalier, risikopremie, ledig kapasitet
- Eksempler fra verktøykassa: Kapitalverdimodellen, porteføljeteori, forkalkyler, etterkalkyler, avviksanalyse

Ferdighetsmål:

Etter endt kurs skal studentene kunne (a) anvende tilegnede kunnskaper (dvs. begreper og verktøy) i analyser og diskusjoner av bedriftsøkonomiske problemstillinger, (b) skille mellom relevant og irrelevant informasjon, og (c) gi skriftlige svar på spørsmål som gjør at leserne forstår anvendt fremgangsmåte og svaret som fremkommer. Eksempler:

- Når verktøyet er oppgitt, kunne anvende verktøyet på en korrekt måte
- Ut fra enkle situasjonsbeskrivelse, velge riktige verktøy og anvende verktøyet korrekt

- Ut fra mer uoversiktlige situasjonsbeskrivelser, kunne finne frem til relevant informasjon, koble dette med riktig verktøy og anvende verktøyet korrekt

Holdningsmål:

Etter endt kurs skal studentene kunne stille kritiske spørsmål til og reflektere over sentrale forutsetninger og antakelser innen det bedriftsøkonomiske fagområdet.

Forkunnskaper

Finans og økonomistyring I eller tilsvarende.

Obligatorisk litteratur

Bøker:

Bøhren, Øyvind og Dag Michaelsen. 2006. Finansiell økonomi : teori og praksis. 3. utg. Bergen: Fagbokforlaget. Kap. 1 - 5. (3. utgave utgitt av Skarvet forlaget kan også benyttes). Studenter som ikke skal bruke boken Finansiell økonomi: teori og praksis senere i studiet kan som et alternativ kjøpe Bøhren, Øyvind og Dag Michaelsen. 2009. Utdrag fra Finansiell økonomi. 1. utg. Fagbokforlaget. Dette utdraget inneholder kun kapitlene 1 - 5. Bøhren, Øyvind og Per Ivar Gjærum. 2009. Prosjektanalyse : investering og finansiering. Oslo : Fagbokforlaget. Boken brukes også i BØK 3411 Finans og økonomistyring I Sending, Aage. 2009. Økonomistyring II. Oslo : Fagbokforlaget

Anbefalt litteratur

Bøker:

Sending, Aage. 2009. Arbeidshefte til Økonomistyring II. 1. utg. Oslo : Fagbokforlaget

Emneoversikt

;Kurset består av tre delemner (tentativ vekt er satt i parentes).

Del 1: Driftsregnskapsmodeller (40 %)

- Tradisjonelle kalkyle- og driftsregnskapsformer
- Normalkalkyler og normalkostregnskap
- Standardkostkalkyler og standardkostregnskap
- Bidragsmetoden og selvkostmetoden
- For- og etterkalkyler
- Budsjettoppfølgning
- Avviksanalyse for kostnader og inntekter

Del 2: Noen spesielle beslutningsproblemer (20 %)

- Beslutningsrelevante kostnader og inntekter
- Produktvalg med knappe ressurser

Del 3: Investering og finansiering (40 %)

- Mer om prosjektanalyse
- Introduksjon til usikkerhet
- Relevant risiko og porteføljeteori
- Kapitalkostnad og risiko (teori og empiri)
- Finansiering
- Oppfølging og kontroll

Dataverktøy

Det anbefales at studentene bruker regneark (f. eks. Excel) i forbindelse med løsning av oppgaver. Blackboard skal benyttes til de obligatoriske minioppgavene.

Læreprosess og tidsbruk

Kurset gjennomføres ved forelesninger, foreleserledet oppgavegjennomgang og selvstudier (lesing av litteratur og øvelser/oppgaver med og uten obligatoriske innlevering). I løpet av kurset skal hver student levere åtte obligatoriske innleveringer.

Anbefalt tidsforbruk:

Aktivitet	Timebruk
Deltakelse på forelesninger	45
Forberedelser til forelesninger	120
Arbeid med obligatoriske minioppgaver (ca 1 time per minioppgave)	8
Eksamensforberedelser	27
Anbefalt tidsbruk totalt	200

Plenumssamlingene vil bestå av forelesninger over deler av pensum og gjennomgang av oppgaver. De delene av pensum som ikke blir dekket gjennom forelesninger eller ved plenumsgjennomgang av oppgaver, forutsettes det at studentene arbeider med på egenhånd. Forelesningene og den foreleserledede oppgavegjennomgangen legger til grunn at studentene stiller forberedt til timene (dvs. at

studentene har lest pensum og løst oppgaver før forelesningene starter).

Arbeidskrav (obligatoriske øvelser)

Det er åtte obligatoriske innleveringer i løpet av semesteret. Av disse må fem være godkjent.

Minioppgavene er korte og avgrensede oppgaver som studenter vil kunne besvare i løpet av ca 1 time hvis de har fulgt anbefalt arbeidsplan. Hvis studentene ikke er forberedt, må det påregnes lengre tid.

Minioppgavene besvares via Blackboard

For at arbeidskravene knyttet til de obligatoriske minioppgavene skal anses oppfylt stilles det et visst minimumskrav til besvarelsenes innhold (f. eks. at et visst antall spørsmål må være riktig besvart). Nærmere informasjon blir gitt i forelesningene og på Blackboard i tilknytning til testene. Det vil være anledning til å ta testene inntil tre ganger før fristen for å gjennomføre testen går ut. Informasjon om tidsrommet for når tester kan tas blir gjort kjent via Blackboard og i forelesningene.

Tilbakemeldinger til studentene underveis i semesteret skjer på flere måter:

- I forelesningene vil studentene normalt få beskjed om hvilke oppgaver som skal løses til neste forelesning. Foreleser vil gjennomgå et utvalg av disse oppgavene i timene. Studentene får da tilbakemelding ved at de sammenholder egen løsning mot den som blir gjennomgått.
- Tilbakemeldinger på minioppgavene som gjennomføres via Blackboard skjer først ved at studentene får automatisk tilbakemelding om oppnådd score fra Blackboard. Deretter vil studentene få tilbakemelding ved at foreleser gjennomgår spørsmål fra minioppgavene i timene.

BI Nettstudier

I kursgjennomføringen ved BI Nettstudier benyttes normalt den nettbaserte undervisningsplattformen Apollon. I dette kurset benyttes imidlertid Blackboard for gjennomføring av de obligatoriske oppgavene som er beskrevet ovenfor. Det gjennomføres intensivundervisning på samlinger i begynnelsen av semesteret og før eksamen. Nettstudentene tilbys også en studieguide, som er en pedagogisk veiledning til pensumlitteraturen.

Anbefalt tidsforbruk:

Aktivitet	Timebruk
Deltakelse på forelesninger (helgesamlinger)	8
Forberedelse til forelesninger	30
Arbeid med pensumstoff, studieguide, innsendingsoppgaver og oppgaver/aktiviteter på Blackboard	137
Eksamensforberedelser	25
Anbefalt tidsbruk totalt	200

* Oppgavegjennomgangen skjer via Apollon.

Ressursbruk

Eksamen

Arbeidskrav

For å ta eksamen i kurset må studentene ha fått godkjent fem av åtte innleveringer av minioppgavene.

Kurset avsluttes med en skriftlig eksamen på fem timer. Oppgavene vil reflektere vektene på de tre delemner som inngår i kurset, og for å få en karakter som er bedre enn F må studentene få bestått karakter på hvert delemne.

Eksamenskode(r)

BØK 34211 Skriftlig eksamen, teller 100% for å oppnå karakter i kurset BØK 3421 Finans og økonomistyring II, 7,5 studiepoeng.

Hjelpemidler til eksamen

Rentetabeller og BI-definert eksamenskalkulator er tillatt.

Under punktet eksamensinformasjon i studiehåndboken på web finnes det definisjoner av hjelpemidler ved skriftlig skoleeksamen. Legg særlig merke til bruk av kalkulator.
<http://www.bi.no/studiehandbok/hjelpemidler>

Kontinuasjon

Studenter som ikke får godkjent fem av åtte obligatoriske minioppgaver, har ikke oppfylt arbeidskravet i kurset og får ikke ta eksamen. Det vil si at de må ta hele kurset på nytt ved senere gjennomføring.

Studenter som ikke får bestått på skriftlig eksamen eller som ønsker å forbedre karakteren, må

ta ny kontinuasjonseksamen ved senere gjennomføring av kurset.

Tilleggsinformasjon